

OUCH!

Mėnesinis informacinio saugumo naujienlaiškis Tau

Sukčiavimas per socialinius tinklalapius

Apžvalga

Dauguma mūsų, tiek darbe, tiek namuose, esame gavę el. laiškus nuo sukčių. Šie el. laiškai atrodo taip tikroviškai lyg juos būtume gavę iš savo banko, vadovo ar mėgstamiausios internetinės parduotuvės. Tačiau, iš tiesų, tai yra apgaulė, kurios tikslas yra jus paskubinti imtis neapgalvotų veiksmų arba įtikinti padaryti ką nors, ko įprastai neturėtumėte daryti, pavyzdžiui, atidaryti virusu užkrėstą el. laiško priedą, atskleisti savo slaptažodį arba kam nors pervesti pinigų. Kuo supratingesni tampame, tokius el. laiškus atpažindami ir nesiimdami jokių sukčiaus nurodytų veiksmų, tuo kibernetiniai nusikaltėliai banko atrasti vis įvairesnių būdų susisiekti su žmonėmis ir juos apgauti.

Sukčiai gali bandyti jus apgauti ir įtikinti per beveik bet kurią bendravimui skirtą priemonę, pradedant tokiomis programėlėmis kaip „Skype“, „WhatsApp“ ar „Slack“ ir baigiant tokiomis svetainėmis ir programėlėmis kaip „Twitter“, „Facebook“, „Snapchat“, „Instagram“ ar net internetiniais žaidimais. Bendravimas šiose platformose ar kanaluose gali atrodyti neformalus ar net patikimas. Būtent todėl sukčiai jais ir naudojami kitų žmonių apkvailinimui. Be to, naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis, bet kuriam sukčiui, esančiam bet kurioje pasaulio vietoje, tapo žymiai lengviau apsimesti tuo, kuo jis nori būti. Svarbu prisiminti, kad bet koks pranešimas, atsiųstas tokiomis bendravimo priemonėmis nebūtinai yra tikras ir gautas iš būtent tų žmonių, kurie yra jame nurodyti.

Pagrindinės užuominos

Štai keletas dažniausių užuominų, rodančių, jog ką tik gautą žinutę ar jūsų skaitomą įrašą sukūrė sukčius.

Skubinimas. Žinutėje jaučiamas didžiulis skubėjimo jausmas, reikalaujant imtis „neatidėliotinių veiksmų“ prieš kažkam blogam nutinkant, tarkime, jums yra grasinama uždaryti jūsų paskyrą arba jus pasodinti į kalėjimą. Sukčius jus skubina tam, kad priimtumėte klaidingą sprendimą.

Spaudimas. Esate verčiami apeiti arba ignoruoti savo darbo politiką ar taisykles.

Smalsumas. Sukeliamas didelis smalsumo jausmas arba atrodo, jog žinia yra per gera, kad tai būtų tiesa. Ne, jūs tikrai nelaimėjote loterijos.

Konfidenciali informacija. Iš jūsų yra reikalaujama itin konfidencialios informacijos, pavyzdžiui, jūsų kredito kortelės numerio, slaptažodžio ar bet kokios kitos informacijos, kurios atskleisti jūs nenorite.

Žinutės iš oficialių įstaigų. Žinutėje teigiama, jog ją siunčia oficiali organizacija, tačiau tekste yra daug gramatinių ar rašybos klaidų. Dauguma valstybinių įstaigų su jumis oficialiai ir tiesiogiai nebendraus per socialinius tinklalapius. Jei nesate tikri ar gauta žinutė yra tikra, paskambinkite tai įstaigai, tačiau surinkdami oficialų jos telefono numerį, kuris yra nurodytas tos įstaigos svetainėje.

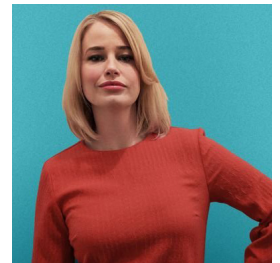

Apsimetimas kitu asmeniu. Gavote žinutę iš draugo arba bendradarbio, tačiau jo tonas ir žodžių parinkimas neskamba taip lyg kalbėtų jis. Jei tai skamba įtartina, paskambinkite siuntėjui telefonu ir įsitikinkite, kad žinutę siuntė tikrai jis. Kibernetiniam nusikaltėliui lengva sukurti žinutę taip, kad atrodytų, jog ją atsiuntė jūsų pažįstamas žmogus. Kai kuriais atvejais jie gali įsilaužti į jūsų draugo paskyrą, kad atrodytų, jog su jumis bendrauja jūsų draugas. Ypač įtariai žiūrėkite į tekstines žinutes, „Twitter“ pranešimus ir kitus trumpų žinučių formatus, kadangi iš jų žymiai sudėtingiau nustatyti, kas visa tai jums siunčia.

Jūsų protas yra geriausia gynybos priemonė prieš apgaulingus laiškus, sukčius ir panašius nusikalstamus dalykus. Jei įrašas ar žinutė skamba keistai arba įtartina, paprasčiausiai šį tekstą ignoruokite arba ištrinkite, o jei tai atsiuntė jūsų pažįstamas žmogus, paskambinkite jam telefonu ir įsitikinkite, kad tai siuntė tikrai jis.

Kviestinis redaktorius

Dr. Jessica Barker ([@drjessicabarker](https://twitter.com/drjessicabarker)) yra kibernetinio saugumo srities specialistė. Ji yra įmonės „Cygenta“ generalinė direktorė. Šiame darbe Jessica entuziastingai daro teigiamą įtaką, pasauliniu mastu informuodama žmones apie kibernetinį saugumą, elgesį ir kultūrą. Taip pat ji yra „ClubCISO“ forumo pirmininkė bei populiari įvadinųjų kalbų pranešėja įvairiuose susirinkimuose.

Šaltiniai

Socialinė inžinerija: <https://www.sans.org/u/Uz6>
Sukčiavimas telefonu: <https://www.sans.org/u/Uzb>
Sustabdykite sukčiavimą: <https://www.sans.org/u/Uzg>
Individualizuoti apgaulingi laišakai: <https://www.sans.org/u/Uzl>

OUCH! Yra leidžiamas SANS Security Awareness instituto ir platinamas pagal [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licenciją](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/). Jums leidžiama naudoti ir platinti šį naujienlaiškį su sąlyga, kad niekas nebus keičiama. Norėdami gauti daugiau informacijos susisiekite su mumis www.sans.org/security-awareness/ouch-newsletter. Redaktoriai: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Cheryl Conley | Lietuvišką vertimą finansavo „Perlo“ įmonių grupė.